

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

שקלים דף יב.

האם דברים דלהלן היו יכולים לשלם אותם ישירות לאומנים או צריך לחללם קודם?

במקדיש נכסיו והיו בהם דברים הראויים לקרבנות ציבור	בדין מותר הקטורת	
נותן ישר לאומנים	מחללן על מעות חולין - ונותן לאומנים	לר' עקיבא
מחללן על מעות חולין - ונותן לאומנים		לבן עזאי ¹

המקדיש נכסיו והיה בהן בהמה תמימה, מה הדין?

הבהמות הנקבות	הבהמות הזכרים	
ימכרו לצרכי שלמים - והדמים לבדק הבית	ימכרו לצרכי עולות - והדמים לבדק הבית	לר' אליעזר ²
ימכרו לצרכי שלמים - והדמים לעולות	יקרבו בעצמם עולות	לר' יהושע ³

מה הדין במקדיש בסתם דברים דלהלן?

מקדיש עדרו	במקדיש נכסיו	
כו"ע מודים שהם למזבח ⁴	מחלוקת ר"א ור"י הנ"ל	לרבי זעירא רב חונה בשם רב
מחלוקת ר"א ור"י הנ"ל	כו"ע מודים שהם לבדק הבית ⁵	לרבי בא רב חונה בשם רב
מחלוקת ר"א ור"י הנ"ל		לר' יוחנן

¹ בן עזאי אומר לר' עקיבא על דבריו - ד"אינה היא המדה", ופירשו המפרשים שהכוונה שאומר לו בן עזאי דכמו שאתה מודה במשנה לעיל שמחללים קודם את מותר הקטורת על מעות לפני שנותנים לאומנים, כך הדין כאן.

² ר' אליעזר ס"ל כשאדם מקדיש את נכסיו בסתם כוונתו לקדושת בדק הבית, ולכן צריך לדאוג שכל המעות יבואו לבדק הבית, אכן כלל הוא בידינו שכל דבר שראוי להקרבה "אינו יוצא מיד מזבח לעולם", ולכן ימכרו הזכרים לצרכי עולות, והנקבות שאינם ראויים לעולה ימכרו לצורך שלמים.

³ ר' יהושע ס"ל שכל המקדיש בסתם דבר הראוי למזבח כוונתו להקדיש לשם עולה, ולכך זכרים יקרבו לעולות, ונקבות שאינם ראויים לעולות ימכרו לצורך עולה. אמנם בדבר שאינו ראוי למזבח - כוונתו לשם בדק הבית. וזה שטען ר"ע על שיטת ר' יהושע, שר"א מהשוה מדותיו ואילו ר' יהושע מחלק.

⁴ כלומר גם ר"א מודה לר' יהושע שהכל לצורך עולות, ולכך זכרים יקרבו בעצמם, ונקבו ימכרו לצרכי שלמים ובדמיהן יקח עולות.

⁵ כלומר גם ר' יהושע מודה לר' אליעזר שהכל לצורך בדק הבית, ולכך זכרים ימכרו לצרכי עולות ונקבות לצרכי שלמים ודמיהן לבדק הבית.

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

שקלים דף יב:

המפריש נקבה לקרבנות שצריך להקריבם מזכרים, האם חלה קדושת הגוף לעשות תמורה?

לאשם	לפסח	לעולה	
	עושה תמורה		לתנא קמא ¹
אינה עושה תמורה	אינה עושה תמורה	עושה תמורה	לר' שמעון ²
	אינה עושה תמורה ³		לר"ש בן יהודה בשם ר"ש
אינה עושה תמורה	עושה תמורה	עושה תמורה	לרבי ⁴

¹ ת"ק ס"ל שכל בהמה שהוקדשה לשם מזבח אפ"י שהיא נקבה לקרבן שצריך זכר חלה בו קדושת הגוף ואינה נפדית בלא מום, וכיון שכן היא קדושה לענין לעשות תמורה, ומועילה התמורה להיות קדושה להקרב, כלומר שאם היה הקרבן הראשון עולה תקרב תמורת עולה.

² ר"ש מחלק בין הקרבנות וסובר, שאם הקדיש נקבה לפסח או לאשם הדין הוא שנפדית אפ"י בלא מום, כלומר שלא תפסה בה קדושת הגוף וממילא ודאי שלא יכולה לעשות תמורה. אולם גבי עולה שאני, דאף שהוא קרבן שבא מן הזכרים דוקא, מ"מ כיון שמצאנו עולת העוף שבה אין חילוק בין זכרים לנקבות, הרי ששם עולה שייך גם בנקבה, ולכן יש בכח קדושת עולה להחיל קדושת הגוף גם על נקבה לענין שלא תפדה בלא מום, וממילא עושה תמורה.

³ ס"ל אליבא דר"ש שגם גבי קדושת עולה אין בכוחה להחיל קדושת הגוף על נקבה, ויוצאת מהקדש בפדיון בלא מום, וממילא אין בכוחה לעשות תמורה. והראיה היא מק"ו, ומה מין במינו אם היה צריך להביא אשם מכבש בן שנה (כמו אשם נזיר ואשם מצורע) והביא איל (-כבש) בן שנתים או להיפך היה צריך להביא אשם מאיל בן שנתים (כמו אשם גזילות אשם מעילות אשם שפחה חרופה) והביא מכבש בן שנה הדין דאף שמותר לזרוק את הדם ולהקטיר את האימורים מ"מ לא עלה לבעלים לשם חובה - וצריך להביא אשם אחר. ור"ש ס"ל דכל עצמן אינם קדושים, כלומר שאפ"י לא חלה בהם קדושת הגוף. וא"כ ומה מין במינו אם אינו בשנה הראויה לו ס"ל לר"ש שלא חלה קדושת הגוף, ק"ו בצריך זכר והביא נקבה שלא תחול קדושת הגוף כלל ואין עושה תמורה.

⁴ אמר רבי "אין אני רואה את דברי ר"ש בפסח" (כן הגיהו רוב המפרשים), וה"ק רבי מדברי ר"ש שס"ל גבי המפריש נקבה לעולה שעושה תמורה, ואילו בפסח ושלמים באופן הנ"ל אין עושה עולה, איני רואה את דבריו בפסח, כלומר גבי פסח ס"ל שכן עושה תמורה והטעם משום שהרי מצאנו גבי פסח שמותרו קרב שלמים, וא"כ הרי שכל פסח ראוי גם לשלמים הבאים גם מנקבות, משא"כ גבי אשם דאף שמותרו בא עולה (ובעולה מודה ר"ש שנקבה עושה תמורה כיון שיש בו שם הקדש בנקבה בעולת עוף), מ"מ שאני גבי אשם שרק דמיו קרבים לעולה ולא כפסח שהוא עצמו קרב עולה. אמנם בדעת ר"ש מבארת הגמ', שס"ל שהמקדיש פסחו כלפי שלמים הוא רק הקדיש קדושת דמים ולא קדושת הגוף, ואילו רבי ס"ל שיש בה גם קדושת הגוף לשלמים.